

[Thomsen.]

stiftelse. Saa har vi Skruen uden Ende med økonomiske Sammenbrud som Resultat, og desværre er det jo i Regelen de dygtige, de foretagsomme, de, som har skabt Forbrugs- og Arbejdsmuligheder for mange Mennesker, der maa give op, medens den forsigtige, der i Regelen er sig selv nok, kan svømme ovenpaa.

Den Forøgelse, som har fundet Sted i Varemængden, og som burde være til Gavn for Menneskeheden, fører under det nuværende økonomiske System tværtimod over til Arbejdsløshed, Ulykke og Forbandelse. Mon det ikke for en stor Del skyldes, at Sedelmængden ikke forøges i tilsvarende Grad, og at Vekselkurserne fastsættes uden Hensyn til Erhvervslivet?

Hvordan vilde det nu være muligt at faa flere Sedler i Omløb uden gennem Kredit og forøget Gældsstiftelse? Ja, det kan selvfølgelig ske paa flere Maader; men naar Maalet er at modvirke Arbejdsløsheden, saa maa Købeevnen og -lysten stimuleres, alene af den Grund, at Forbruget aldrig bliver større, end Købeevnen tillader. Derfor maa den større Købekraft, som de nye Penge skal skabe, tilgaa de Befolkningsslag, der staar med det største Behov, og der er sikkert ingen Tvivl om, at Landbruget og de arbejdsløse i den Henseende er Favoritter.

Nu er det saadan, at netop det Erhverv, der har de største Forbrugsmuligheder, Aar efter Aar producerer med Underskud, bl. a. for at opretholde en Produktion og en Eksport, som Samfundet af valutariske Grunde simpelt hen ikke kan undvære — jeg tænker naturligvis her paa Smørproduktionen. Naar det er Tilfældet, maa det være en Samfundsopgave at lægge Forholdene saadan til Rette, at ikke Producenterne alene skal bære det Tab, der er Tale om. Smørrets Produktionspris ligger, som vi ved, omkring ved 3 Kr. pr. kg, men Salgsprisen har i Gennemsnit været 1 Kr. 70 Øre pr. kg, og dette Misforhold maa det være Opgaven at udligne.

Vi fra vor Side har hævded, og vi hævder fremdeles, som allerede berørt, at en Kronesækning i høj Grad kan medvirke til at regulere Misforholdet; men vi er paa den anden Side ikke doktrinære, og jeg skal derfor, da Regeringen synes at være renonce paa effektive Midler, antyde, hvad man kunde gøre uden at røre de hellige Valutakurser. Man kunde simpelt hen lave Sedler for de smaa 200 Mill. Kr., som Landbruget har Krav paa, og udbetale Beløbet som Efterbetaling for det sidste Aars Tab paa Smørproduktionen. Derved slog man

to Fluor med eet Smæk: Man gjorde en begaaet Uret god, og man fik en haardt tiltrængt Forøgelse af den cirkulerende Sedelmængde pumpet ind paa rette Sted.

Inflation! vil man sige, og de, som er besjælet af en ægte gammeldags Guldmentalitet, vil maaske slaa Kors for sig; og de, som ikke gider tænke Tanken til Bunds, vil sandsynligvis vise deres Overlegenhed med et Smil eller med et ægte dansk Grin. Men her bliver slet ikke Tale om Inflation, vel at mærke i Forhold til Varer, og det maa aldeles givet være det afgørende. Kun i Forhold til Guld kan man tale om Inflation.

Gulddækningen spiller, som bekendt, en overordentlig ringe Rolle, saa ringe, at Tyskland med en yderst minimal Gulddækningsprocent kan holde en Markværdi, der, maalt med Guld, er den dobbelte af Kroens.

Maalet for vor Pengepolitik maa være hurtigst muligt at skabe Rentabilitet og økonomisk Ligevægt og derefter at søge at opretholde et konstant Gennemsnitsprisniveau for danske Varer og Produkter. Det kan gøres ved en fornuftig Valutapolitik, men det kan sikkert ogsaa gøres ad planøkonomisk Vej som her antyd, maaske allerbedst ved en Kombination, og det var i alt Fald værd for Regeringen at undersøge, forudsat, at man ikke vil røre Vekselkurserne. Faar man først bragt Fordelingen i Orden, hvilket Statsministeren var enig med mig i tiltrængtes, saa maa Prisniveauet for danske Varer være afgørende baade for Valutapolitik og Omsætningsmidlernes Mængde. Stiger Priserne paa de Produkter, som er afgørende for vor Levelfod, maa der bremses op, og omvendt maa Betalingsevnen stimuleres, naar det gaar den anden Vej.

Det er paa den Maade, Krise og Arbejdsløshed bekæmpes i U. S. A. Det kan ikke i det lange Løb, som man herhjemme synes at mene, gøres ved Igangsættelse af mere eller mindre uproduktive Arbejder, for saa vil nemlig Gælden vokse stærkere end Betalingsevnen, og Krak, Fallitter og Arbejdsstandninger blive Følgen.

En passende Forøgelse af Sedelmængden vil paa naturlig Maade virke heldig for Renteniveauet, som Interessen, og det med god Grund, samler sig saa stærkt om, idet det jo er saaledes, at jo færre Penge, desto højere Rente. Man siger nok, at Tilbud og Efterspørgsel maa regulere dette som andre Forhold, og det lyder meget bestikkende, navnlig for liberalistisk indstillede Øren. Men i Almindelighed er det saaledes, at stærk Efterspørgsel efter en Vare i Regelen